

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe ună ană 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe ună 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Soritori nefrancați nu se primesc. — Manuscrisuri nu se retrămit.

ANULŪ XLVIII.

Nr. 218.

Luni, Marți 1 (13) Octomvre.

1885.

Nou abonamentŭ

la

„Gazeta Transilvaniei“.

Cu 1 Octomvre st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețulŭ Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„ șese „ 6 „

„ unŭ anŭ 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„ șese „ 20 „

„ unŭ anŭ 40 „

Rugămŭ pe domniŭ abonenți, ca să bine-voiască a-și reînoui de cu vreme abonamentului, ca să nu se întrerupă expedițiunea ziarului.

Domniŭ ce se vorŭ abonă din nou să binevoiescă a arăta și posta ultimă.

•Administrațiunea •Gazetei Transilvaniei•.

Brașovŭ, 30 Septemvre 1885.

Avendŭ în vedere góna, ce au pornit'o în tótă țera autoritățile maghiare în contra Românilorŭ de când cu aparițiunea fatalei proclamațiuni a așa dișei „Irredente române“, amŭ trebui să ajungemŭ la concluziunea bănuitoră, că acea proclamațiă este unŭ fētŭ ungurescŭ și că planulŭ diabolicŭ a fostŭ de a o adresa mai multorŭ persóne, cari se distingŭ printr'o purtare dēmnă, spre a câștigă astfel unŭ pretecsŭ pentru prigonirea acestorŭ bravi și leali cetățeni de naționalitate română.

Este bățătorŭ la ochi, că încă nici până ađi n'a încetatŭ presa guvernamentală maghiară de a exploata în contra Românilorŭ acea proclamațiă. De când au reluatŭ frēnele guvernului în mâna lorŭ, Ungurii n'au făcutŭ alta decâtŭ a înegri în tóte modurile bunele intențiuni, lealitatea și patriotismulŭ luptătorilorŭ pentru drepturile națiunei române din acestŭ statŭ, a le înegri înaintea țerei, a tronului și a opiniunei publice europene. La 1867, ca și mai târziu, ca și ađi scopulŭ guvernanțilorŭ unguri a fostŭ și este de a compromite cauza română și de a ne presentă pe noi, cari luptămŭ pentru ea ca pe nisce elemente periculoșe statului și monarhiei.

Eată cum trebuie să ne esplicămŭ faptulŭ că organulŭ d-lui Tisza, „Nemzet“, dela 9 Octomvre c. se folosește într'unŭ articolŭ de fondŭ de nisce scornituri miserabile ale codițelorŭ unguresci din Ardélŭ, cum e aceea cu oficerii c. r. români din Alba-Iulia, cu studenții români din Brașovŭ ș. a. și merge până a cita ca faptŭ de cređutŭ faima, că „în anumite cercuri ale intelligenței române ardelene s'ar fi stabilitŭ deja pentru casuri eventuale catalogulŭ funcționarilorŭ români, ce vorŭ avé să administreze țera.“

Vomŭ ceda ađi cuvēntulŭ corespondentului nostru din Alba-Iulia, care ne înfățișeză cu colorŭ destulŭ de vii situațiunea actuală, asupra căreia ne vomŭ pronunța la rēndulŭ nostru. Eată ce ne scrie numitulŭ corespondentŭ:

Cu privire la scirea sașională publicată în „Ellenzek“ din 9 l. c. v. făcŭ cunoscutŭ, cum că preotulŭ I. Maximŭ din Ighiu a primitŭ pentru pescuiri 4 patróna (fișaguri) de dinamită și în epistola respectivă i s'a spusŭ cum are să le fo-

losescă. În munții Ighielului se află păstrăvi dēr cu anevoie se potŭ prinde, decŭ la această pescuire aveau a se folosi acele fișaguri. Nu au fostŭ prin urmare 48 de bucăți. Trimițătorulŭ este unŭ anume George Borza din Abrudŭ, unde astfel de patróna se folosescŭ la băișagŭ. Decă nu ar fi așa mare frică la conlocuitorii maghiari o bagatelă ca acesta nu ar fi avutŭ nici o urmare, dēr ađi, pe lângă aceea că din țințarŭ se face armăsarŭ, dinamita în mâna Românului este ca pușca în timpulŭ Aprobatorilorŭ.

Credemŭ că Ungurii în tóte părțile suntŭ înspăimântați, dēr spaima lorŭ e maestrită și produsă chiar de agitatorii maghiari, căroră le trebuie gogorițe și cari caută cu lampa după soboli, de cari însă nu avemŭ.

Cu tótă punerea în mișcare a întregului aparatŭ judecătorescŭ încă până ađi nu s'a pututŭ constata nici urmă de „irredentiști“. Suntemŭ spionați la totŭ pasulŭ, se iau la întrebări notarii, învțătorii, preoții despre relațiuni familiare, despre cunoscuții lorŭ, despre jurstările din comune și spiritulŭ poporului. Tóte înzadarŭ, căci cai verđi încă nu s'au vęđutŭ.

În urma multelorŭ perchisițiuni, a unorŭ arestări și a sgomotului făcutŭ prin publicările de la sate, ca să se predea proclamațiunile, este dreptŭ că poporulŭ a începutŭ și elŭ a-și face părere și ómenii vorbescŭ, că óre ce bătăi o se vină, de domniŭ nu le mai dau pace.

De nisce vorbe ca aceste s'a folositŭ și unŭ locuitorŭ din Zlatna și étă „izgataș-ul“ (agitarea) fŭ gata și mai întregŭ tribunalulŭ din Alba-Iulia porni cu mulțime de gendarmi cătră Zlatna, unde se confiscară armele dela cei cu licențe, (paspórta) și s'a făcutŭ și se face multŭ svonŭ din vorbele unui omŭ lucrătorŭ cu ziua. Resultatŭ: ca în palmă.

Nu se póte să se scie ce urmări mai potŭ avé multele vecsațiuni de felulŭ acesta, căci spiritele se iriteză prin purtarea brutală și sēmțulŭ neumanŭ ce se dovedește la totŭ pasulŭ. Amenințări de întemnițare, de ferecare în lanțuri se adreséză unorŭ ómeni onești și nepătați.

Borza George din Abrudŭ a fostŭ ridicatŭ din patŭ, unde zăcea din causă că și-a ruptŭ unŭ piciorŭ, și adusŭ aici în temniță. Acestă óre nu era superflu?

A fi Românŭ însămnéză ađi înaintea ofițelorŭ și judecătorilorŭ — a fi criminalŭ. Acestă este justiția și administrațiunea — de care are parte Românulŭ ilitŭ, care ađi n'are nici unŭ dreptŭ.

UNIREA BULGARILORŪ.

Telegramele cele mai noue:

Filipopolŭ, 9 Octomvre. Până la amēđi nu e confirmată oficialŭ scirea despre recunóscerea unirei din partea Porții. Patrioții de aci stăruescŭ pe lângă cererea, că Bulgaria și Rumelia trebuie să aibă unŭ guvernŭ și o administrațiune comună. — Ađi au depusŭ jurământŭ sub stēgŭ trupele care antēiași dată au intratŭ în serviciu, precum și legiunea voluntarilorŭ. Aceste trupe în numărŭ de 5000 plēcă la granițe. — Scirea, că Rusia ar fi intervenitŭ pentru menținerea statutului organicŭ pentru Rumelia, a produsŭ aci cea mai rea impresiune; prin acestă s'ar agrava situațiunea Rumeliei. Toemai acestŭ statutŭ a fostŭ cauza revoltei. Bulgaria, cu tóte pericolele ce o amenință, este hotărítă să înlătore statutulŭ. — Mai mulți oficeri bulgari s'au întorsŭ din Rusia și s'au împărțitŭ pela diferitele trupe.

Sofia, 9 Octomvre. Trimiterea unei deputațiuni bulgare la Constantinopolŭ s'a amānatŭ până ce va fi cunoscutŭ ceva autenticŭ despre sórtea deputațiunei rumeliote, despre care se ăice, că e arestată și că i s'au luatŭ tóte hărtiile.

Constantinopolŭ, 9 Octomvre. Ambasadorulŭ sērbŭ Gruici și celŭ grecŭ Conduriotis au datŭ Porții declarațiuni liniștitoare despre inarmările guvernelorŭ lorŭ, cari

n'au nici o tendință îndreptată contra Turciei. Pórta s'a adresatŭ puterilorŭ, să influențeze în Belgradŭ și Atena, ca acestea să se abțină dela măsurŭ, cari arŭ irita spiritele și arŭ puté avé fatale consecințe. — Deputațiunea rumeliotă venită la Constantinopolŭ, pentru ca să ceră recunóscerea unirei, a fostŭ arestată aci. Despre lucrările conferinței ambasadorilorŭ nu se scie nimicŭ, vorŭ cere guvernelorŭ lorŭ instrucțiuni mai întinse. O parte din corpulŭ diplomaticŭ, mai alesŭ cercurile englese privescŭ cu neîncredere la Rusia, îngrijindu-se, că încurcăturile se vorŭ termina cu o invasiune a Rusiei în Bulgaria. Greutățile de care se isbesce conferința ambasadorilorŭ suntŭ: mobilizarea în Serbia și conchiāmarea redifilorŭ în Turcia. O altă greutate, d'a se aplana conflictulŭ, este arestarea celorŭ duoi delegați bulgari. — Despre pregătirile militare ale Porții se anunță, că corăbiile cuirasate „Asari-Tewfik“ și Jethi-Bulend suntŭ completŭ înarmate și așteptă numai ordinulŭ de plecare. Cele mai multe trupe s'au trimesŭ până acum din Dedeagaci, fiindŭ dirigitate spre Adrianopolŭ și Mustafapașa. În Smirna stau 10,000 redifi gata de imbarcare spre Salonicŭ, de unde vorŭ pleca în Macedonia să întărescă garnisónele de acolo. Se crede că se punŭ pe piciorŭ trei corpuri de armată, unulŭ ca corpŭ de obserbațiă cătră Grecia, alŭ doilea în Macedonia, alŭ treilea la granița rumilotă.

Nișŭ, 9 Octomvre. Precum se vorbește, Weissapașa, comandantulŭ trupelorŭ turcesci în Serbia vechiă, și-a mutatŭ cartierulŭ generalŭ dela Prizrend la Pristina. — Concentrarea trupelorŭ în Nișŭ s'a terminatŭ. Ađi după amēđi regele Milanŭ trece în revistă artileria. — Emigranții sērbŭ, cari au năvălitŭ din Bulgaria în Serbia suntŭ înarmați cu puscŭ rusesci Berdan; ei suntŭ încungiurați de gendarmi și se speră că ađi vorŭ fi prinși.

Viena, 9 Octomvre. Mitropolitulŭ bulgarŭ Clement, conducătorulŭ deputațiunei ce a fostŭ la Copenhaga, s'a exprimatŭ aci cătră unŭ corespondentŭ, că Bulgarii suntŭ decisi a susține unirea cu puterea armelorŭ, chiarŭ de arŭ peri. — Se desminte scirea, că Garacianin ar fi ăisŭ că tripla alianță e compromisă și că în conflictulŭ ivitŭ se va da pe față antagonismulŭ dintre Rusia și Austria.

Filipopolŭ, 10 Octomvre. Ministerulŭ de esterne se strāmută provisoriu la Filipopolŭ. — Ađi circulă pentru antēia dată în Filipopolŭ și peste totŭ în Rumelia bilete de 20 franci edate de Banca națională bulgară.

Constantinopolŭ, 10 Octomvre. Mari transporturi de cai, ce s'au cumpăratŭ în Ungaria, sosescŭ aci. — Pórta a făcutŭ din noi reprezentații ambasadorilorŭ puterilorŭ asupra mișcării în Serbia, care ușorŭ ar puté trage în conflictŭ pe Austro-Ungaria și Rusia. Pórta dorește, ca puterile să siléscă pe Serbia a se desarma.

Nișŭ, 10 Octomvre. La revista artileriei ce a ținutŭ o regele, a asistatŭ și contele Khevenhüller, ambasadorulŭ austro-ungarŭ, și atașatulŭ militarŭ austro-ungarŭ. S'au făcutŭ și diferite mișcări, care au eșitŭ strălucitŭ.

Belgrad, 10 Octomvre. Satulŭ Iassenovac, situatŭ toemai la graniță în fața satului sērbescŭ Brusnik în cerculŭ Knjazevac, a fostŭ ocupatŭ erŭ de trupe bulgare.

Atena, 10 Octomvre. Toți reprezentanții puterilorŭ s'au dusŭ erŭ la Delyannis, ca să înduplece pe guvernulŭ grecescŭ la o atitudine înțeleptă și să-i recomande urgentŭ d'a se abțină dela măsurŭ violente, care arŭ espune Grecia unui pericolŭ seriosŭ. Fiecare ambasadorŭ îi predece o notă verbală. Ađi va împărțăși Delyannis răspunsulŭ guvernului grecescŭ. — Regele a semnatŭ unŭ decretŭ, prin care se convóce celelalte trei clase. Clasele 1 și 2 de etate, deja convocate, se presentă la 12 c. la corpuri. În Tesalia suntŭ acum concentrați 9000 de ómeni din tóte armele; aci se vorŭ face douē tabere de câmpŭ, în Tyrnavo și Larissa. Diarelorŭ li s'a interăisŭ a comunica despre mișcările de trupe în Tesalia. Loc. colonelŭ de Reineck a fostŭ însărcinatŭ să pună în stare de apărare litoralii dela Pireu și Phaleron. Mai departe, guvernulŭ a hotărítŭ, că în casŭ de necesitate, încă înainte de convocarea camerilorŭ — 23 Octomvre — să mobilizeze tóte rezervele dela 23—31 de ani.

Paris, 10 Octomvre. Neînțelegerile ce mereu se ivescŭ între Serbia și Bulgaria inspiră îngrijiri. În cer-

curile diplomatice franceze se crede, că cabinetele europene vor grăbi aciunea ce și-au luat-o asupra-le, deoarece orice pierdere de timp învolvă pericolul unor serioase conflicte, precum și mărește încordarea tuturor reținerilor în peninsula balcanică. — După cum spune „Tems“, din conferințele lui Giers cu Bismarck rezultă, că Rusia va cere menținerea tractatului dela Berlin, depunerea prințului Alexandru și de va fi de lipsă ocuparea Rumeliei de către Turcia.

Londra, 10 Octomvre. Rusia a început a dirige trupe spre Basarabia, ca să fiă gata la orice eventualitate. Se vorbește că Rusia e hotărâtă, să propună la conferința ambasadorilor restabilirea statului quo ante și să lucreze contra pretențiilor de despăgubire a Serbiei și Greciei.

Viena, 10 Octomvre. „Pol. Corr.“ e informată din Pesta, că ministrul - președinte Brătianu în telegrama adresată lui Tisza, prin care își exprimă regretele că n'a vorbit cu dânsul în Pesta, și-a făcut cunoscută hotărârea d'a-lu visita la ocaziune mai favorabilă. Se presupune, că această întâlnire, care pentru raportul ambelor state numai urmări bune poate avea, se va face în cel mai apropiat timp.

Praga, 10 Octomvre. Mitropolitul bulgar Clement a declarat cătră corespondentul lui „Pokrok“, că o mărire a Serbiei prin teritoriu bulgar va fi împedată cu puterea armelor. Bulgarii destul de greu au suferit faptul, că tractatul din Berlin a dat Serbiei teritoriu bulgar cu orașul Niș. În Macedonia e loc destul să se întindă Serbia. De un războiu cu Turcia nu se tem bulgarii, deoarece o procedură războinică din partea Turciei ar răscula toate statele balcanice.

Adrianopol, 10 Octomvre. Concentrarea rediflorilor urmărește; ei sosesc din toate părțile și sunt îndreptați fără întârziere spre frontiera sârbă și bulgară. De aci au plecat încă 8000 de oameni la Mustafa-pașa, unde se lucrează cu activitate la restabilirea punții, în locul lor au venit alți 11,000 soldați.

Viena, 10 Octomvre. Porța este incredințată, că Serbia voese să ocupe districtul Kossovo. Serbia este otărâtă să întreprindă o acțiune chiar dacă ar fi sigură că va fi bătută; înfrângerea ei va pune din nou pe tapet cestiunea sârbă.

Constantinopol, 10 Octomvre. În casă când Grecia ar înainta spre Ianina și Serbia spre Kossova, Turcia este hotărâtă să lupte până la cel din urmă om. Puterile fac eforturi, pentru a împedea pe cele două mici regate să atace pe Turcia.

SCIRILE ȚILEI.

„Kolozsv. Közl.“ dela 10 Octomvre n. serie, că în comuna Peșteșul de jos din comitatul Huniádora ar fi trecut la religie evanghelică reformată optpredece familii „valachisate“ de religie gr. or. E un favorabil început, serie numită fôia, care poate fi imitat în multe locuri, ca rezultat al acelor nisuițe salutare, ce le împlinesc bărbaii conducători ai comitatului în interesul „maghiarisării“. Nu se găsește vr'un suflet de Român, care să ne dea amărunt despre astă comedie a maghiarisării?

—0—

În 9 Octomvre, d. colonelul brigadier staționat în Brașov Paul Bernhardt, comandantul diviziunii 16 de infanterie, și-a serbat jubileul de 40 de ani, de când se află în serviciul militar. L'a felicitat întreg corpul ofiteresc din Brașov. Multe felicitări a primit, din alte părți.

La 8 Octomvre n. al 3-lea batalion din regimentul 2 de infanterie a fost învagonat în Sighișora plecând la Zvornic în Bosnia.

—0—

„Luminătorului“ i se scrie din Caransebeș, că la 6 Octomvre n. în timpul nopții s'au călcat locuințele d-lor N. Popoviciu, profesor de cantă și muzică, și A.-Diaconu, inginer, de către judele dela tribunal Szabó, însoțit fiind de căpitanul orașenesc și de mai mulți gendarmi; au cetit scrisorile private, au frunzărit partiturile de cântece naționale, au întors toate după placul lor timp de o oră și jumătate, dar de proclamațiunii „irredente“ n'au dat. Pe d. profesor Patr. Dragalina l'au citat și ascultat la tribunal tot în asemenea cauză. După cum se aude, se mai așteaptă și alte călcări de casă, precum și darea în judecată a mai multor fruntași români. Cum vedem, tragi-comedia are multe tablouri.

—0—

I se asigură „Națiunii“, că corpurile legiuitoare române vor fi convocate în sesiune extraordinară pentru ziua de 15 Octomvre.

DE CE ATĂTA SPĂIMA.

Salnic, în Septemvre 1885.

Onorate Domnule Redactor! O mișcare neesplacabilă se observă astăzi la organele guvernărilor din statul Ungariei. De se mișcă o frunză uscată de vânt, solgăbiricul are scire în momentul cel mai de apăsare și agenții puterii caută după trădători de patriă, revoluționari. Dacă doi Români inteligenți convin undeva în tufa cea de aproape de dânsii spioneză scriitorul solgăbirului, ca nu cumva aceia să vorbească de revoluțiune, de proclamațiunii, de dacoromânia etc. Până și în sântele lăcașuri străbate spionajul, ca nu cumva preoții români să deștepte de pe fii săi sufletesc prin vorbiri entusiaste, căci se periclităză ideea de stat maghiar.

Nu s'ar pute mai bine caracteriza starea sufletescă a guvernărilor maghiari în timpul prezente, decât cu adagiul poetului german: „Der Wied im Wald, das Laub am Baum, saust ihm Entsetzen zu.“ Să vă adăverescă acesta prin următorul casă întepălat în țilele aceste.

În biserica gr. cat. din diecesa Ghelei, sunt introduse sinodele tractuale, avându a se ține de două ori preste an, unul primăvera, altul toamna, cu cercul său de activitate circumscris dela Ordinariat. În 27 Septemvre, tractul protopopesc al Sarvadului își ținu sinodul acesta în parohia Blagea 1/4, oră depărtare dela Tașnad. Se servi de către preoțimea tractuală în frunte cu dl protopop Demetriu Coroian s. liturgiă și apoi se cetiră disertațiunile prescise din resortul teologic și după finirea programei, preoțimea tractuală se puse la mesă ospitală a parochului local, on. domn Vasiliu Sfura, când etă se deschde ușa și trimisul solgăbirului își arată cinstita față, invitându pe preotul local să-i șoptescă ceva.

Ce adunare este acesta? Ce lucrare îndeplinesce? Faceți politică? Aceste și alte de aceste fură întrebările trimisului. După deslușirile date de preotul local, se depărtă cu straița golă, neavându a raportă șefului său lucruri, de cari se se înspăimante.

Ore pentru ce atăta spăimă, se va fi întrebându cineva? Prin niște preoți ori dascăli români se se potă sgudu temeliele Ungariei? Poporul român este bun, blând și îndestulit cu starea actuală. Așa ne asigură, foile maghiare de-a rândul, cu „Egyetértés“ în frunte.

Când dară Maghiarii au masa poporului român călcată în marea libertăți unguresce pe partea lor, de ce se înspăimantă de convenirea a doi, trei preoți români? De ce se înspăimantă chiar de niște proclamațiunii revoluționare, căci dacă aici ele nu află material esplacabil atunci nu pot produce nici un rău?

Însă aici este buba! Sciu guvernății forte bine că minciună scriu foile maghiare, când dă și susțin, că este îndestulit poporul român din Ungaria cu starea actuală alucerilor. Sciu ei forte bine, că Românul din regatul lui S. Stefan în ziua de azi este actat în modul cel mai vitreg în administrați și justiți și în toate căile vieții publice. Sciu notarii, solgăbirii, vice-spanii și prefecții (comiții supremi), că Românul astăzi în deșert caută lege; nu află, sciu forte bine juții țerei, că Românul astăzi nu află la ei dreptate, în deșert caută.

Sciu mai departe toți că se află în funcțiunile ale statului maghiar, că poporul român astăzi este redus la sapă de lemn, ba mai mult, este îngreunat cu dări, încât nu se mai poate scutura în veci, și prin urmare nu are ce pierdese în casul unei conflagrațiuni interne, și de aici frica cea mare.

Când dară „Egyetértés“ susține lucruri ca acestea, cumcă poporul român este îndestulit cu starea actuală de lucruri din Ungaria, atunci trebuie să schimbe cuvântul „Consimțire“ în „conmînțire“ cu celelalte organe ale puterii, care espresione ar fi mai convenabilă.

În deșert vor înhide guvernății granițele țerei hermetice, ca să nu potă străbate agitațiunea în lăuntru dacă nu se vor nisui a șterge nemulțumirea din inimile Românilor prin o politică mai înțeleptă; de frica cea mare tot nu vor scăpa, căci conștiința lor le arată figurile de spăimă, comploturi de revoluțiune, submînări de ale statului ungar, trădări de patriă etc. În deșert susțin foile maghiare până într'una, că îndestulit este poporul român cu sôrtea, ce o croiesc Tisza-Trefort cu politica șovinistă, căci Europa nu le mai crede asigurările lor.

Suspiniul greu al națiunii române, încovoiate de sarcini insuportabile și amenințate pre lângă aceea și în existența sa, nu poate să nu fiă audiat.

Poporul român a cerut să fiă guvernat după legi, să-i se facă dreptate, el însuși nu află în viața sa publică decât arbitriu și nedreptate. Contribuțiunea în bani și în sânge o suportă din greu, dără binefacerile statului în schimbul datorințelor către stat, el nu le șimte, căci este despoiat de ele prin arbitriul organelor guvernante. Poporul român protesteză în contra asigurărilor, ce le dau foile maghiare, că el ar fi mulțumit cu starea actuală, și cere sus și tare dreptatea.

P. S. După încheierea corespondenței aflai din isvor sigur, că solgăbirul din cercul Tașnadului nu s'a liniștit cu raportul dat de spionul trimis când eram în Blagea adunați la sinodul tractual, ci a mers de a luat protocolul cu preotul din Blagea. ca să afle cu deamăruntul ce s'a lucrat în aceea adunare,

Ausonia.

DIN BUCOVINA.

De pe malul Nistrului, 16 Septemvre 1885.
(Urmare și fine.)

Acuma, după ce am vorbit despre icône, se vedem cum merge cu învățământul din școlile populare prin aceste locuri.

Prin școlile, în satele cari au școle, limba rutenă și cea germană rivalizează. Despre cea română nici vorbă

FOILETONUL.

C u v ê n t ũ

rostit în 22 Septemvre st. v. 1885 la sârbătorea Sf. Sofii patrônei școlilor centrale române din Brașov, de prof. gimn. Ioan Popoa.

(Urmare.)

Pentru ca materialul primit să poată fi asimilat în sufletul școlarilor, mintea lor trebuie să-l cernă, să-l frământă, să-l discompună, să-l ordoneze, părțile folositoare să le prefacă în măduva și sângele spiritului lor și din tot să formeze un întreg, care să-l potă numi averea nedespărțită a sufletului său cugetător.

Astfel bieții elevi români aflători prin școli streine nu se aleg în cele din urmă decât cu o sumă de cuvinte neînțelese și cu o mulțime de cunoștințe sarbede, de al căror cuprins ei nu sunt în stare a-și da nici o socotelă și numai mai târziu, după multă muncă și osteneală, după multă pierdere de timp scump, numai după ce și-au însușit mai bine limba streină, ajung bieții elevi români a înțelege și a se alege și ei cu câte o fărîmă de cunoștințe din felurite obiecte de învățământ ce li se propun în școlă.

Dar nu acesta singur este inconvenientul, ce a îndemnat de bătrâni poporul nostru dela 1850 să pună temelul la școlile lor secundare.

Cu mintea lor ageră ei au vădit și recunoscut, că în școlile streine elevii români își ruină sufletul lor românesc, învață nouă obiceiuri și datini streine, învață numai istoria streină, neglîndu-și, uitându-și și desprețindu-și adeseori limba mamei lor, desprețindu obiceiuri și așezăminte românesce, și rămânând fără nici o cunoștință de istoria și de viața sufletescă a neamului lor, întemplantându-se adeseori că ei ajung a-și tăgădui originea lor, a se înduleci de lucrurile streine și a se simți fericiți, că pot și ei să se socotescă ca făcând parte din vre-un neam strein.

Asta a fost cu deosebire, de ce fericiții fundatori au voit să ferescă pe fii lor ca de o mai mare primejdie: au vrut să ferescă pe fii lor de a fi orbi pentru tot ce e bun la poporul lor; să-i ferescă de a căuta binele tot în depărtare; să-i ferescă de a fi ei ca atâți fii rătăciți și nemernici, altfel omeni destul de învățați, cu destulă știință, cari au avut însă nenorocirea să trăiască mai mult printre streini, fără să fi avut mai nainte ca basă o creștere națională; omeni spoți cu un fel de lustru de cultură modernă, cari își bat joc de lucrurile românesce, își bat joc de limba lor strămoșescă, cari iau în ris obiceiurile, datinile, așezămintele și aspirațiile românesce, înălțându și glorificându virtuțile altor popore streine pe ruinile demnității poporului lor.

Bătrâni poporului nostru au dorit, ca fii lor să fi crescuți românesce, să fi Români buni, cu inima verde românescă, nemolipsiți de cerul încumată al cosmopolitismului, care înecă ori ce simț de iubire și de alipire către neamul lor.

Bătrâni poporului nostru cu mintea lor ageră au vrut să-i vadă pe fii lor fericiți de a măsura lucrurile românesce tot după măsura lucrurilor, ce le-au vădit ei la streini.

Ei n'au vrut, ca inima fiilor lor să fi copleșită de ideale streine; n'au vrut ca lucrurile streinilor să se lipescă de sufletul fiilor lor astfel, ca pentru lucrurile românesce simțul inimei lor să fi timpit cu desăvârșire.

Nu că fericiții întemeiători ai școlilor noastre ar fi avut de gând să îngrădescă pe fii lor cu un zid despărțitor de către streini.

Ideile, de cari erau ei stăpâniți și povățuiți în privința aceasta, au fost: că copii lor au să prețescă și să caute a-și însuși tot, ce au bun alte națiuni, fiă pe tărîmul artelor, fiă pe tărîmul științelor, fiă pe tărîmul limbei și literaturii poporelor streine culte. Acestea toate bătrâni întemeiători ai școlilor noastre au avut fierbinte dorire, ca fii lor să le învețe și să le cunoscă cu desăvârșire.

Căci ei au dorit, ca fii poporului lor să cunoscă

și la ce? limba Românilor nu trebuie, dăr bani din fondul religioasă trebuie, ca și cum Rutenii din Galiția au făcut donațiunile pe la mănăstiri și moșii lor și-au vârsat sângele pe acest scump și dulce pământ, apărându-l contra dușmanilor năvălitori. Rutenii din aceste locuri au cerut dela ministrul de culte ca să se facă un gimnasiu ruten în Coțman. Stăruințele lor au fost zadarnice și de aceea în ținutul Coțmanului și al Vijnților au ales pre ministrul de culte ca deputat cu gând, că astfel vor ajunge ce doresc, dăr s'au înșelat, căci ministrul actual de culte n'a primit mandatul de deputat. Acuma Rutenii bat în buze, cum se dice, gândindu-se la un nou mod cum ar face gimnasiu național în Coțman. Pote vor căpeta ajutor din Rusia după cum capătă și cărți. Se trimetă adevărat cărți pentru popor din Galiția și Rusia pe la preoții ortodocși din aceste locuri, ca ei să le citească poporului. Astfel se deprinde poporul a se gândi la un stat mare slav, er pe de altă parte capătă poftă de a ceti. Am făcut trista esperință, că prin aceste locuri preotul trăsese mai bine cu învățătorul decât prin locurile carat române — unde, cum dice Românul, trăiesc ca cățele cu pisica. — Cumcă lucrurile stau așa voi arăta la o altă ocaziune, căci m'am interesat foarte mult de învățământul de pe la școlile rurale din totă Bucovina. Românii din Cernăuți și școlă română din Suceva nu s'au gândit să tipărească cărți în stilul popular, nu știu, nu vreau să știu în un astfel de stil, cu tôte că școlă română are și această nobilă misiune, dacă nu mă înșel. Nu știu ce face *Academia ortodoxă*, am audiat că ea are să edea *Căalendarul* care-l eda societatea pentru cultura și literatura română din Bucovina. Am audiat că *Spiritualul* și secretarul Academiei lucră, adevărat cenzurază, căci se fă multe erori în partea șematismului. Ar fi bine când în Almanach ar fi materii varie pentru distracție, căci așa ca până acuma și încă 60 cr. era pre scump.

După cât m'am putut informa, învățătorii rurali din aceste locuri sunt mai toți ruteni fanatici și voesc cu orice preț ca copii să nu știe când vor fi mai mari că moșii lor erau Români și că părinții lor șiau încă românește. Ați dacă-l întrebă pre un țeran de ce lege-i, el răspunde că de legea moldovenescă și dice că *Moldovenii și Rușii, adevărat limba care o vorbesc sunt totu una, numai ei s'au deprins a vorbi așa și au uitat limba moldovenescă, dăr ei sunt de legea moldovenescă.*

Dintre fii de țeran din aceste locuri, decă vreunul a făcut școlă medii și vine la Universitate, el e Ruten fanatic. In gura lui nu află nimic alta decât injurări asupra Românilor, pare c'ar fi fraț din Maghiarii. Mi s'a spus, că Rutenii în Seminarul din Cernăuți nici nu vreau să știe de Academia „Ortodoxă” și că un d-nu *Tyminski* și *Jenaska* se făcăt o societate a parte pentru Ruteni, procurându-și foi ca *Dylo Slovo* și altele din Galiția, cari numai despre Români vorbesc. Cu tôte aceste la primirea în Seminar Rutenii sunt preferați Românilor — așa mi se pare că în anul I. au fost numai 2 Români ceilalți 5 erau Ruteni, er competenți români au fost deajuns. Printre Ruteni era și un *lipovan* și el voia să fi intern deocamdată nu l'au primit i-au promis că la toamnă îl vor primi. — Se dice că *Emineța* Sa l'a ajutat, dându-i în totă luna câte 5 fr. Căți Români însă, cari n'au fost primiți ca interni, răbdau fome și mâncau pe lângă colegii lor în Seminar. dacă le permitea rectorul și nimene

nu și bătea capul cu densii. Un străin de limba și legea noastră află însă protectori, cari nu s'au gândit că el va fi anteuile care va ridica pétra în contra legii noastre. — Luați sēma ce faceți!

Este în părțile aceste un boer român Grecu, care și-a dus copilul la gimnasiul din Suceva. Mă bucuram că-l va înscrie la secțiunea română, căci la acest gimnasiu sunt clase paralele, adevărat secția română și cea germană. Bucuria mea însă n'a durat mult, căci am aflat că l'a înscriș la secția germană.

Deorece vorbesc despre acest gimnasiu nu pot să nu vă spun, că în acest an s'au înscriș foarte puțini Români în clasa I secț. rom. Causa ar fi inteligența din apropiere, ba pote din totă Bucovina unde sunt Români, pentru că nu stăruiește a lucra întru acolo, ca părinții să trimetă copii la școlă română. In Bucovia se află un învățător Popoviciu, care acu de 2 ani de zile aduce băieți de țeran pe spesele sale la gimnasiul din Suceva, cu tôte că familia sa este numără și avere are ca toți învățătorii rurali. Ar fi bine când ar afla imitatori, nu cu punga ci măcar cu sfațul. Gurile rele — nu știu, pote să fiă și adevărat — dice, că Românii de aceea nu și dau copii la școlă din Suceva, pentru că directorul de acolo ar lucra contra Românilor. Mi-aduc aminte de corespondența d lui „*Il știu*” și „*mi vine a crede*” — nu mă pot însă exprima, până ce nu voi mai avé și alte argumente la mână pe lângă cele ce le posedă deja.

In călătoria mea prin aceste locuri, pe când mă interesam despre limba română cum de s'a uitat ea așa de curând, m'am gândit la Itinerarul d-lui *Maioreșcu* din Istria la *Morlach* și *Čučovlach* și făcui o comparație între Românii de pe acolo și între Românii din aceste locuri, cari au fost espusi valorilor cutropitoare ale potopului galițian și cum acest potop se întinde voinde să înghiță totă Bucovina. Preoțimea română nu se interesază de sörtea limbei române, ea care din gimnasiu nu vrea să știe de limba română, în Seminar totu nemșese, și așa dela légăn până la mormânt vorbesce, trăsese nemșese. Am cunoscut chiar mulți tineri, cari se pregătesc pentru preoție, că nu știu a ceti românește prin cărțile bisericesci. Am fost de câte-va ori la rugăciuni séra în Seminar și pre căți i-am audiat nici unul n'a cetit corect tot așa ca și călugerul cu barba galbenă dela mănăstirea din Suceva, care când cetesce acaftistul, nu știu în ce limbă îl cetesce, cu tôte c'ar fi să fiă în cea românească.

Pote credă acei tineri că vor ceti în biserică în limba germană? cine mai știe cum se vor schimba vremile, așu dori numai ca cele spuse să afle un răspuns pe la aceia cari pot și au puterea în mână căci de va trece un deceniu, tôte vor fi schimbate în paguba limbei române și a ortodoxiei. In urma așu sfătu pre cei din Suceva și Putna să încete cu injurările, ca nu cumva de supărare să descoperim lucruri și mai mari decât până acuma. Eră dacă ei vreau noi suntem gata în interesul dreptății și al religiei de-a arăta chiar prin marturi, și anume când și cum s'au comis fărădelegi și sacrilegii, er Consistorul știe ce-a căpătat dela Minister pentru Putna, avem la dispoziție și o fôia germană și vom cere nemșese de-a ni se face dreptate, — până atunci rămân

Călătorescu.

VISITAȚIUNI CANONICE.

Valea Hațegului, Octomvre a. c.

Sunt rari momentele în această eră a despotismului și volniciei celor dela putere, în cari ni se dă

ocasiune a evita pe un moment necazurile noastre. O astfel de ocaziune li s'a dat locuitorilor din protopopiatul Jiului în ultimele zile ale lunii espirate, bucurându-ne de rara fericire a primi în mijlocul nostru pe Ilustritatea Sa Episcopul Lugoșului *Dr. V. Mihalyi*, a cărui activitate pentru organizarea dieceșii și pentru promovarea intereselor vitale și culturale ale poporului, încredințat înțeleptei sale conduceri, este destul de cunoscut publicului român, de când a ocupat scaunul acestei dieceșii.

Ilustritatea Sa a fost însoțit în această vizitațiune de Reverendissimul domn canonic Madincea și secr. Perianu. Ilustr. Sa a sosit cu trenul dela 2 ore p. m. la gara din Puiu, unde a fost întâmpinat din partea m. on. domn protopop al Jiului *Stefan Radicu* cu o vorbire bine simțită, la care Il. Sa a mulțumit celor prezenți pentru cordiala primire, accentuând scopul venirii sale. După aceea au fost prezentați Il. Sale, prin on. domn protopop actual, judele *Ponori* și subjudele *Maioru*, er din partea pretoriaului subpretorele *Török*; pretorele *Puj* a aflat însă de bine, ca cu 2 zile înainte venirea Il. Sale să se depărteze la Pesta. In ziua aceea Ilustritatea Sa a vizitat Puiu și Galațul, fiind în Puiu oșpele judeului cercual *Ponori* ca reneșat, odinoră *Vladu*, er în ziua următoare *Riu-bărbatulu și Ponorulu*, de unde după splendidul prânz dat din partea subpretorelui *Török* din *Petricu*, Ilustritatea Sa a mers la *Livadia*, unde a fost foarte cordial primit din partea populațiunii. In zilele următoare conform programului au fost vizitate succesive celelalte comune.

In Puiu Ilustritatea Sa a voit să viziteze și școlă de stat, care este cercetată mai numai de școlari români din comuna Puiu și Galați, însă nu a putut din cauză, că înainte de aceea cu câteva zile au fost sărbătorile jidovesci și localitățile școlii fiind puse la dispoziția comunității israelite din Puiu și jur, în decursul amintitei sărbători servindu-le de *sinagoga*, școlarii nu au putut fi adunați din cauză, că tocmai atunci se ocupau cu desinfierea acelor localități.

Acastă arbitrară închiriere din partea romanofagului pretore *Puj*, care este curatorul numitei școlii, pe viitor domnii preoți competenți ar fi consultă să nu-o mai trecă cu vederea, fiind totodată catechet în aceea școlă, ci să facă pașii necesari pentru împedecarea unor astfel de inconveniente, cari ar aduce cu sine demoralizarea poporului.

Dela această vizitațiune canonică a Il. Sale noi cei din tractul Jiului sperăm foarte mult, basându-ne pe neobosita activitate și părintească îngrijire a Ilustr. Sale pentru promovarea intereselor culturale și vitale ale poporului, cu atât mai vârtos, căci Il. Sa s'a putut convinge cu ochii despre starea deplorabilă, în care se află poporul din acest tract, lipsit fiind de inteligență română și lăsat pradă arbitrarului unor persoane, cari îl exploatează în interesul personal și al ideii de stat maghiar; er preoții de cari dispune această populațiune lipsită nu au curajul de a-i servi ca conducători, unii temându-se că li se va subtrage rebonificarea dela stat pentru catechisarea în școlile statului, alții că organele administrative nu le vor prevedea cu clausulele necesare actele referitoare la petițiunea după ajutorul de stat de 20,000, alții din alte cauze.

Viitorul pote prin creșterea unei tinerimi, care să fiă stăpană pe convingerile sale, ne va fi mai senin, presentele însă ne este nouros.

Sergetenulu.

* Am dori să știm ce fel de clausule sunt aceste? Red.

Editor: *Iacob Mureșianu.*

Redactor responsabil: *Dr. Aurel Mureșianu.*

comorile sufletesci, cari sunt cuprinse și grămădite în literaturile moderne, și nainte de tôte să cunoscă limbile poporului din patria noastră, cu cari fii lor au să trăiască la oaltă și cu cari ei sunt siliți să vină în strinse legături de afaceri zilnice.

Căci lamurite convingeri purtau ei în sufletul lor, că cu cât fii lor vor cunosc mai multe limbi, cu atât vor fi ei mai bogăți sufletesc și cu atât mai destoinici și mai harnici pentru viață. Prin urmare nu în chip egoistic și exclusivistic au avut ei de gând să purcedă la opera creșterii și uminării poporului lor.

Departa a fost de înaltul lor sufletu o astfel de gândire înșositoare.

Departa a fost de ei idea de a sădi în sufletul fiilor lor un spirit de ură și de vrășmășia în contra străinilor, în contra ideilor de propășire pe felurite tărâmur ale vieții lor private și publice.

Au vrut numai să-ferescă pe fii lor de a înălța pe alte popore pe socotela nemului lor, și din contră a-i face să prețuască binele și virtuțile, ce le are poporul lor; să nu micșoreze valoarea, ce poporul lor o are de fapt. Pentru că bătrânii poporului nostru dela 1850 în sufletul lor româneș, luminat de înalte și pătrunzătoare gândiri, avé neclătite convingeri, că precum nu tôte florile sunt de o potrivă, precum nici oamenii nu sunt toți de o potrivă în privirea în-

sușirilor lor fiesci, astfel nu sunt de o potrivă nici poporele, ci fiecare dintr'ensele are unele dispoziții sufletesci particulare, și că numai ținându sēmă de însușirile și dispozițiile sufletesci particulare ale unui popor, pote fi vorba de o adevărată și naturală dezvoltare și propășire.

Eră deci, onor. adunare, atâtea îndemnuri, cari i-au făcut pe bătrânii frunțași ai poporului nostru brașoveni să-și creeze cu multă trudă și cu mari jertfe școlă româneș, cu limbă româneșă, ca printr'ensele să se pună temeiul unei creșteri mai bune a tinerimei noastre.

Căci înrădăcinată era în ei credința, că numai în o școlă româneșă pote un tiner român să învețe și să prețuască limba mamei sale, care este vestmântul caracteristic al spiritului său, și în care acesta se mișcă liber și puternic.

Nu mai în școlile româneș invată el să păstreze su sfințenie proprietățile individuale ale poporului său.

Nu mai în școlile româneș invată el să stimeze obiceiurile cele vechi laudabile, datinile și sărbătorile naționale, în cari viețuiesc spiritul individualității poporului său.

Nu mai în școlile româneș cu limba de propunere româneșă invată tinerul român să cunoscă tôte lucrurile laudabile, ce le-a săvârșit poporul său în timpurile vechi și nou.

Nu mai aici va învăța el să cunoscă caracterul poporului său, comorile lui sufletesci, cari sunt învățate în poeziile și povestile, în poveștele, în glumele și gâciturile lui, în datinile lui sociale și înainte de tôte în virtuțile lui militare, cari au înălțat mărirea nemului său și au căștigat nemului românesc titlul etern de glori și de adevărată mândrie națională înainte streinilor, înainte națiunilor celor mai culte din lume.

Nu mai prin școlile naționale i se va însufla lui iubire cătră nemul său, și cătră ceide un nem cu el, și entuziasm pentru aspirațiunile și ideile naționale. Și prin aceea se va deștepta înrânsulă aceea mândrie și fală nobilă, care îl face pe om să se rușineze a face ceva nevrednic de numele poporului său.

Astfel au gândit, astfel au lucrat bătrânii înțemeiătorii ai școlilor noastre.

Au gândit și au lucrat ce adevărați Români, înspirați pentru înălțarea nemului lor, învățaiți pentru binele și propășirea poporului lor.

Luminarea și fericirea nemului lor a fost țința doririlor lor, a fost speranța cea mai dinteu și cea mai din urmă a lor, în césul când cei mai mulți din ei au pus piciorul pe pragul veciniei.

(Va urma.)

PLUGURI SISTEMULU VIDATS

precum și mașinele Vidats dinpreună cu părțile lor constitutive
se află de aci înainte după modelele originale ale lui Vidats singur numai la subsemnata fabrică, de vreme ce acesta a cum-
perat dela masa concursuală a lui Vidats toate modelele.

Despărțământul mașinelor agricole

ală societății pe acții dela turnătoră și fabrica de mașini a lui Schlick.

Biroulu centralu Budapesta, Waitzner-Boulevard Nr. 57.

Beiu, Vodă, Domnă

ROMANŪ ISTORICŪ

de Theochar Alexi.

A apărut complet în 34 broșuri
à 20 cr.

Ori ce libraru, colportoru, legatoru de cărți
etc. este gata a procura aceste broșuri franco,
duse la casele onor. cetitoru.

Acastă scriere este unică în totă literatura
română, căci în adevăr nu posedăm nici unu
roman originalu coprinzându peste 1000 de pa-
ginî din care, nici una nu este lipsită de interesu
pentru ori ce cetitoru.

O variațiune bogată, precum nu oferă nici
unul din romanele traduse, apoi interesul ce
ni se excită pentru faptele istorice, preface lec-

tura acestui romanu în o adevărată plăcere, în
unu bogat isvortu nu numai de distracțiune ci
și de instrucțiune.

Textul romanului este însoțit de ilustra-
țiuni, care și aceste sunt originale, compuse de
unu artistu anume pentru această scriere. Ea cu-
prinde istoria României, începându cu fanariotul
Caragea, trecându la revoluțiunea eterii grecesci
și a lui Tudoru Vladimirescu, a căru viată, fapte
și morțe tragică sunt cu de amănuntul descise,
atinge revoluțiunea dela 1848, tracteză pe larg
Domnia lui Cuza, dându unu tablou amenunțit
despre acea epocă și încheiă cu alegerea lui Car-
olul de Hohenzollern.

Firul, pe care se înșiră aceste tablouri is-
torice, se compune din unu sujetu sensaționalu
în totă puterea cuvântului. — Unu tată, perden-
du zestrea ficei sale, într'o scenă, unde acesta o re-
clamă dela elu, își ese din fire și o lovesce de
morțe. Pentru a scăpa de pedepșa legii, o tâ-

rește în grădină, unde fi taie capul, îngropân-
du-lu, pentru a face să creâ lumea, că cada-
vrul fără cap, este alu altei persone. Cu tôte
astea se vede silitu a mărturisi faptul și este
condamnatu la muncă silnică. După câtu timp
se descoperă că... dar cine voiesce a sci ce se
descoperă, citescă romanul, unde va găsi cu ce
se-și ațite, ș'apoi cu ce se-și astêmpere curiosi-
tatea.

Cine-și procură întregul opă de-a-dreptulu dela
tipografia editore plătindu-lu de-o dată înainte, se
va profita de economisirea portului adică va avea
se trimetă numai câte 15 cruceri de broșură seu
pentru 34 broșuri 5 florini.

Tipografia Alexi,
BRAȘOVŪ.

Tôte administrațiunile diareloru românesci sunt
rugate a ne face ofertă pentru publicarea acestui anunț.

Anunțăm acelu onorați cetitori, cari voru binevoi a se abonă la fôia noastră de aici încolo,
că avem încă în rezervă numeru dela începutul anului 1885 prin urmare potu se aibă colecțiunea completă.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a tei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teiuș.			
	Trenu de ersone	Trenu accelerat	Trenu omnibus	Trenu omnibus		Trenu omnibus	Trenu accelerat	Trenu omnibus	Trenu de persone	Trenu omnibus	Trenu de persone	Trenu de persone	Trenu de persone	Trenu accelerat	Trenu omnibus		
Bucuresci	—	5.00	7.45	—	Viena	—	7.15	—	—	—	—	—	—	—	—		
Predeal	—	9.45	12.50	—	Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00	—	—	—	—	—		
Timișu	—	10.11	1.40	—	Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40	—	—	—	—	—		
Brașov	—	10.44	2.27	—	P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31	—	—	—	—	—		
Feldiôra	6.22	10.51	2.55	—	Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—	—	—	—	—	—		
Apatia	7.01	11.18	3.38	—	Vărad-Velenze	—	—	9.45	2.00	—	—	—	—	—	—		
Agostonfalva	7.33	11.36	4.17	—	Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—	—	—	—	—	—		
Homorod	8.01	11.51	4.47	—	Mező-Telegd	—	—	7.14	10.28	2.34	—	—	—	—	—		
Hașfaleu	8.45	12.23	5.42	—	Rév	—	—	7.42	11.36	3.18	—	—	—	—	—		
Sighisôra	10.10	1.19	7.37	—	Bratca	—	—	—	12.10	3.41	—	—	—	—	—		
Elisabetopole	10.29	1.30	8.01	—	Bucia	—	—	—	12.43	4.01	—	—	—	—	—		
Mediasu	10.39	1.37	8.21	—	Ciucia	—	—	—	8.31	1.31	4.26	—	—	—	—		
Copsa mică	11.19	2.05	9.05	—	Huedin	—	—	—	9.01	2.56	5.08	—	—	—	—		
Micăsasa	11.54	2.25	9.43	—	Stana	—	—	—	—	3.29	5.27	—	—	—	—		
Blașu	12.12	2.36	10.02	—	Aghiriu	—	—	—	—	4.00	5.50	—	—	—	—		
Crăciunelă	12.56	—	6.20	—	Ghirbău	—	—	—	—	4.18	6.02	—	—	—	—		
Teiuș	1.30	3.13	6.59	—	Nedeșdu	—	—	—	—	4.36	6.24	—	—	—	—		
Aiadu	1.45	—	7.15	—	Clușia	—	—	—	—	10.01	5.05	6.43	—	—	—		
Vințulu de sus	2.11	3.40	7.43	—	Apahida	12.05	10.16	—	7.03	—	—	—	—	—	—		
Uiôra	2.55	4.01	8.29	—	Ghiriș	12.31	—	—	7.26	—	—	—	—	—	—		
Cucerdea	3.17	—	8.55	—	Cucerdea	2.16	11.24	—	8.51	—	—	—	—	—	—		
Ghiriș	3.24	—	9.04	—	Uiôra	3.12	11.43	—	9.31	—	—	—	—	—	—		
Apahida	3.31	4.24	9.12	—	Vințulu de sus	3.32	11.45	—	9.43	—	—	—	—	—	—		
Clușia	3.41	—	—	—	Aiadu	3.41	—	—	9.51	—	—	—	—	—	—		
Nedeșdu	4.09	4.49	10.23	—	Teiuș	3.50	—	—	9.58	—	—	—	—	—	—		
Ghirbău	5.36	—	12.32	—	Clușia	4.25	12.08	—	10.24	—	—	—	—	—	—		
Aghiriu	5.56	5.58	12.59	—	Teiuș	4.50	12.22	—	10.44	—	—	—	—	—	—		
Stana	6.08	6.08	—	8.00	Clușia	5.41	—	—	11.28	—	—	—	—	—	—		
Huedin	6.29	—	—	8.31	Blașu	6.02	12.57	—	11.44	—	—	—	—	—	—		
Ciucia	6.45	—	—	8.59	Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—	—	—	—	—	—		
Bucia	7.00	—	—	9.34	Copsa mică	7.00	1.27	—	12.36	—	—	—	—	—	—		
Bratca	7.26	—	—	10.16	Mediasu	—	1.45	—	1.22	6.01	—	—	—	—	—		
Rév	7.48	7.14	—	11.04	Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40	—	—	—	—	—		
Mező-Telegd	8.28	7.43	—	12.17	Sighisôra	—	2.31	—	2.34	7.20	—	—	—	—	—		
Fugyi-Vásárhely	8.47	—	—	12.47	Hașfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01	—	—	—	—	—		
Vărad-Velinte	9.06	—	—	1.21	Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05	—	—	—	—	—		
Oradia-mare	9.26	8.22	—	2.05	Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02	—	—	—	—	—		
P. Ladány	10.01	8.48	—	3.08	Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37	—	—	—	—	—		
Szolnok	10.20	—	—	3.39	Feldiôra	—	4.53	—	6.35	12.14	—	—	—	—	—		
Buda-pesta	10.30	—	—	3.55	Brașov	—	5.20	—	7.14	1.09	—	—	—	—	—		
Viena	10.37	9.13	—	4.05	Timișu	—	5.30	—	—	1.50	—	—	—	—	—		
	10.51	9.18	10.37	—	Predeal	—	6.07	—	—	2.48	—	—	—	—	—		
	12.37	10.31	12.53	—	Bucuresci	—	6.32	—	—	3.23	—	—	—	—	—		
	2.58	12.07	4.45	8.22		—	7.30	—	—	4.56	—	—	—	—	—		
	6.09	2.10	10.05	10.30		—	11.35	—	—	9.40	—	—	—	—	—		
	6.35	2.45	10.50	—													
	3.00	8.00	6.06	—													

Nota: Orele de nopte sunt cele dintre liniile grôse.

Tipografia ALEXI, Brașov.